"הַשַׂרְח הַחַלַבִּי"
לַתּוֹרָה

תרגום התורה לערבית-יהודית שבפי יהודי ארם-צובא (חלב)

ספר שמות

פרשת תרומה

המרכז העולמי למורשת יהדות ארם-צובא (חלב)

תל-אביב תשס"ו - 2005

יג לְהוֹרֹתָם: וַיָּקָם מֹשֶׁה וִיהוֹשֻׁעַ
מְשָׁרְתוֹ וַיַּעַל מֹשֶׁה אֶל־הַר
יד הָאֱלֹהִים: וְאֶל־הַזְּקֵנִים אָמַר
שְׁבוּ־לָנוּ בָזֶה עַד אֲשֶׁר־נָשׁוּב
אֲלֵיכֶם וְהִנֵּה אַהֲרֹן וְחוּר עִמָּכֶם
מִי־בַעַל דְּבָרִים יִגַּשׁ אֲלֵהֶם:
טו וַיַּעַל מֹשֶׁה אֶל־הָהָר וַיְכַס הֶעָנָן
מפטיר טז אֶת־הָהָר: וַיִּשְׁכֹּן כְּבוֹד־יְהוָה
עַל־הַר סִינַי וַיְכַסֵּהוּ הֶעָנָן
שֵׁשֶׁת יָמִים וַיִּקְרָא אֶל־מֹשֶׁה
בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִתּוֹךְ הֶעָנָן:
יז וּמַרְאֵה כְּבוֹד יְהוָה כְּאֵשׁ אֹכֶלֶת
בְּרֹאשׁ הָהָר לְעֵינֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:
יח וַיָּבֹא מֹשֶׁה בְּתוֹךְ הֶעָנָן וַיַּעַל
אֶל־הָהָר וַיְהִי מֹשֶׁה בָּהָר
אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לָיְלָה:

תרומה
כה א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: ס
ב דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ־לִי
תְּרוּמָה מֵאֵת כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר
יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ תִּקְחוּ אֶת־תְּרוּמָתִי:
ג וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ
מֵאִתָּם זָהָב וָכֶסֶף וּנְחֹשֶׁת:
ד וּתְכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי
ה וְשֵׁשׁ וְעִזִּים: וְעֹרֹת אֵילִם
מְאָדָּמִים וְעֹרֹת תְּחָשִׁים וַעֲצֵי
*ו שִׁטִּים: שֶׁמֶן לַמָּאֹר בְּשָׂמִים
לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטֹרֶת
ז הַסַּמִּים: אַבְנֵי־שֹׁהַם וְאַבְנֵי
ח מִלֻּאִים לָאֵפֹד וְלַחֹשֶׁן: וְעָשׂוּ לִי

ט מִקְדָּשׁ וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם: כְּכֹל
אֲשֶׁר אֲנִי מַרְאֶה אוֹתְךָ אֵת
תַּבְנִית הַמִּשְׁכָּן וְאֵת תַּבְנִית
כָּל־כֵּלָיו וְכֵן תַּעֲשׂוּ:
*י וְעָשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים
אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכּוֹ וְאַמָּה
וָחֵצִי רָחְבּוֹ וְאַמָּה וָחֵצִי קֹמָתוֹ:
יא וְצִפִּיתָ אֹתוֹ זָהָב טָהוֹר מִבַּיִת
וּמִחוּץ תְּצַפֶּנּוּ וְעָשִׂיתָ עָלָיו זֵר
יב זָהָב סָבִיב: וְיָצַקְתָּ לּוֹ אַרְבַּע
טַבְּעֹת זָהָב וְנָתַתָּה עַל אַרְבַּע
פַּעֲמֹתָיו וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ
הָאֶחָת וּשְׁתֵּי טַבָּעֹת עַל־צַלְעוֹ
יג הַשֵּׁנִית: וְעָשִׂיתָ בַדֵּי עֲצֵי שִׁטִּים
יד וְצִפִּיתָ אֹתָם זָהָב: וְהֵבֵאתָ
אֶת־הַבַּדִּים בַּטַּבָּעֹת עַל צַלְעֹת
הָאָרֹן לָשֵׂאת אֶת־הָאָרֹן בָּהֶם:
טו בְּטַבְּעֹת הָאָרֹן יִהְיוּ הַבַּדִּים לֹא
טז יָסֻרוּ מִמֶּנּוּ: וְנָתַתָּ אֶל־הָאָרֹן
אֵת הָעֵדֻת אֲשֶׁר אֶתֵּן אֵלֶיךָ:
שני
יז וְעָשִׂיתָ כַפֹּרֶת זָהָב טָהוֹר
אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכָּהּ וְאַמָּה
יח וָחֵצִי רָחְבָּהּ: וְעָשִׂיתָ שְׁנַיִם
כְּרֻבִים זָהָב מִקְשָׁה תַּעֲשֶׂה
אֹתָם מִשְּׁנֵי קְצוֹת הַכַּפֹּרֶת:
יט וַעֲשֵׂה כְּרוּב אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה
וּכְרוּב־אֶחָד מִקָּצָה מִזֶּה מִן־
הַכַּפֹּרֶת תַּעֲשׂוּ אֶת־הַכְּרֻבִים
כ עַל־שְׁנֵי קְצוֹתָיו: וְהָיוּ הַכְּרֻבִים
פֹּרְשֵׂי כְנָפַיִם לְמַעְלָה סֹכְכִים

בְּכַנְפֵיהֶם עַל־הַכַּפֹּרֶת וּפְנֵיהֶם
אִישׁ אֶל־אָחִיו אֶל־הַכַּפֹּרֶת
כא יִהְיוּ פְּנֵי הַכְּרֻבִים: וְנָתַתָּ אֶת־
הַכַּפֹּרֶת עַל־הָאָרֹן מִלְמָעְלָה
וְאֶל־הָאָרֹן תִּתֵּן אֶת־הָעֵדֻת
כב אֲשֶׁר אֶתֵּן אֵלֶיךָ: וְנוֹעַדְתִּי לְךָ
שָׁם וְדִבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכַּפֹּרֶת
מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים אֲשֶׁר עַל־
אֲרוֹן הָעֵדֻת אֵת כָּל־אֲשֶׁר
אֲצַוֶּה אוֹתְךָ אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

כג וְעָשִׂיתָ שֻׁלְחָן עֲצֵי שִׁטִּים
אַמָּתַיִם אָרְכּוֹ וְאַמָּה רָחְבּוֹ
כד וְאַמָּה וָחֵצִי קֹמָתוֹ: וְצִפִּיתָ אֹתוֹ
זָהָב טָהוֹר וְעָשִׂיתָ לּוֹ זֵר זָהָב
כה סָבִיב: וְעָשִׂיתָ לּוֹ מִסְגֶּרֶת טֹפַח
סָבִיב וְעָשִׂיתָ זֵר־זָהָב לְמִסְגַּרְתּוֹ
כו סָבִיב: וְעָשִׂיתָ לּוֹ אַרְבַּע טַבְּעֹת
זָהָב וְנָתַתָּ אֶת־הַטַּבָּעֹת עַל
אַרְבַּע הַפֵּאֹת אֲשֶׁר לְאַרְבַּע
כז רַגְלָיו: לְעֻמַּת הַמִּסְגֶּרֶת תִּהְיֶיןָ
הַטַּבָּעֹת לְבָתִּים לְבַדִּים לָשֵׂאת
כח אֶת־הַשֻּׁלְחָן: וְעָשִׂיתָ אֶת־
הַבַּדִּים עֲצֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ אֹתָם
זָהָב וְנִשָּׂא־בָם אֶת־הַשֻּׁלְחָן:
כט וְעָשִׂיתָ קְּעָרֹתָיו וְכַפֹּתָיו
וּקְשׂוֹתָיו וּמְנַקִּיֹּתָיו אֲשֶׁר יֻסַּךְ
בָּהֵן זָהָב טָהוֹר תַּעֲשֶׂה אֹתָם:
ל וְנָתַתָּ עַל־הַשֻּׁלְחָן לֶחֶם פָּנִים
לְפָנַי תָּמִיד:

ליג'באל וכון תם ואעטי אלך אלא לוואח אלג'והאר ואלשריעה ואלוצייה אלדי כתבת ליתעלימהון: 13. **ויקם** – וקם מוסה ויהושע כ'דמו וטיליע מוסה אלא ג'בל מתג'אלי אלרב: 14. **ואל** – ואילא אלכ'תייארייה קאל ג'ליסו לינא הינא חיתא אלדי נרג'אע אליכון והוודא אהרון וחור מעכון מינו צאחיב אלכלאם יתקדם אליהון: 15. **ויעל** – וטיליע מוסה אלא אלג'בל וגטא אלגומם אלא אלג'בל: 16. **וישכן** – וחאל כראם אללה עלא ג'בל סיני ותגטו אלגומאם סית אייאם ונדא אלא מוסה פי יום סאביע מן וצט אלגומאם: 17. **ומראה** – ומנט'ר כראם אללה כ'י נאר אלמחתרקא פי ראס אלג'בל לחט'רית בנין ישראיל: 18. **ויבא** – ואיג'א מוסה פי וצט אלגומאם וטיליע אלא אלג'בל וכאן מוסה פיל ג'בל ארבעין יום וארבעין ליליה:

כה

תרומה 1. **וידבר** – וכלם אללה אלא מוסה קאיילא: 2. **דבר** – כ'אלים אלא בני ישראיל ויכ'דו לי רפעה מן ענד ג'מיע רג'ול אלדי יצאכ'י קלבו תאכ'דו אלא רפעתי: 3. **וזאת** – והאדי אלרפעה אלדי תכ'דו מן ענדון דהב ופיצ'ה ונחאס: 4. **ותכלת** – וסמאווי וארג'וואן ודודית צבאג אלקרמיז וכתאן ומאעיז: 5. **וערת** – וג'לוד כבוש מחמרין וג'לוד דאג'יש וכ'שב בקץ: 6. **שמן** – זית ליל צ'וו אטייאב לזית אלמסחה ולבכ'ור אלסמום: 7. **אבני** – חג'אר בלור וחג'אר לצ'ם לל פרניהולל סדרה: 8. **ועשו** – ויצנעו לי מקדס ואחיל סכ'ינית נורי פי מבינהון: 9. **ככל** – כי ג'מיע אלדי אנא מרווי אילך אלא שבהית אלמסכאן ואלא שבהית ג'מיע אוואני וכידא תצנעו: 10. **ועשו** – ויצנעו צנדוק כ'שב בקץ צ'ראעין וניציף טולו וצ'רע וניציף ערצ'ו וצ'רע וניציף עלוו: 11. **וצפית** – ותלטוך אלו דהב כ'אליץ מן ג'ווא ומן ברא תלטכ'ו ותצנע עליה זיך דהב מסתדיר: 12. **ויצקת** – ותסכוב לו ארבע חלקת דהב ותג'על עלא ארבע ג'האתו וחלקתין עלא ג'נאבו אלואחיד וחלקתין עלא ג'נאבו אלתאני: 13. **ועשית** – ותצנע עיצי כ'שב בקץ ותלטוך ליהון דהב: 14. **והבאת** – ותדאכ'יל אלא אלעיצי פיל חלקאת עלא ג'נאב אלסנדוק ליחמלו אלא אלצנדוק פיהון: 15. **בטבעת** – פי חלקאת אלצנדוק יכונו אלעיצי לם יזולו מינו: 16. **ונתת** – ותג'על אלא אלצנדוק אלא אלשהאדיה אלדי אג'על אליך: 17. **ועשית** – ותצנע גטא דהב כ'אליץ צ'רעין וניציף טולהא וצ'רע וניציף ערצ'הא: 18. **ועשית** – ותצנע תנין כרובין דהב דאק מטרקא תצנע ליהון מן טרפין אלגטא: 19. **ועשה** – וצנע כרוב ואחיד מן טרף מן הינא וכרוב ואחיד מן טרף מן הינא מן אלגטא תצנעו אלא אלכרובין עלא טראפינו: 20. **והיו** – ויכונו אלכרובין בצטין אג'נאחון לפוק מדאלין פי אג'נחהון עלא אלגטא ווג'הון ואחיד אלא רפיקו אלא אלגטא יכונו וג'ה אלכרובין: 21. **ונתת** – ותג'על אלא אלגטא עלא אלצנדוק מן פוק ואלא אלצנדוק תג'על אלא אלשהאדיה אלדי אג'על אליך: 22. **ונועדתי** – ואנווייעיד לך תם ואכלים מעך מן עלא אלגטא מבין תנין אלכרובין אלדי עלא צנדוק אלשהאדיה אלא ג'מיע אלדי אווצי אלך אלא בני ישראיל:

23. **ועשית** – ותצנע ספרא כ'שב בקץ צ'רעין טולו וצ'רע ערצ'ו וצ'רע וניציף עלוו: 24. **וצפית** – ותלטוך אלו דהב כ'אליץ ותצנע לו זיך דהב מ̇סתדיר: 25. **ועשית** – ותצנע לו תשריפיה קבדא מסתדיר ותצנע זיך דהב לתשריפתו מסתדיר: 26. **ועשית** – ותצנע לו ארבע חלקת דהב ותג'על אלא אלחלקאת עלא ארבע ג'האת אלדי לארבע רג'ליה: 27. **לעמת** – לקבל תשריפיה יכונו אלחלקאת ביות מכאן לל עיצי ליחמלו אלא אלציפרא: 28. **ועשית** – ותצנע אלא אלעיצי כ'שב בקץ ותלטוך ליהון דהב ויחמלו פיהון אלא אלציפרא: 29. **ועשית** – ותצנע קוולבו וציחפו וקצבאת וסנדאתו אלדי ידלא פיהון דהב כ'אליץ תצנע ליהון: 30. **ונתת** – ותג'על עלא אלסיפרא כ'יביז בווג'הין קידמי דאיימא:

גם בתרגומי יהודי עיראק בכתבי יד, וכן להלן, ובשאר חומשי התורה. **להורתם** – **כ**: ליאדילהון. ג הביא את שני הפירושים: לתדלהום או לתעלמהום. 13. **הר האלהים** – ראה לעיל ג 1. 17. **אכלת** – **כ**: שאעליה – בוערת.

כה

2. **תרומה** – רפעה, וכן **בג**, כרס"ג: רפיעה. **ידבנו** – ג: יברעו או יצכ'י – נרדפים. 4. **ותכלת** – וכן **בג**, כתרגום רס"ג: ואסמאנג'ון וארג'ואן וצבג קרמז. **ושש ועזים** – וכן **כ**. ג: וכיתאן ומרעז. השם האחרון כתרגום רס"ג: ומרעז – מילה ארמית שאולה בערבית. ראה פרנקל 1886, עמ' 43. 5. **תחשים** – וכן ג = **כ**: תאג'יש. רס"ג: דארש (וכן כו 14, לט 34), והיא מילה פרסית, ראה רצהבי 1985, עמ' 150. בתרגומים של יהודי עיראק גם כן: דאג'ש (תורה תרכ"ה). 6. **ולקטרת הסמים** – **בג**: ולבכ'ור אלצימוג, כתרגום רס"ג: ולבכ'ור אלצמוג – קטורת שרף, ראה רצהבי 1985, עמ' 92, והוא כתרגום יהודי עיראק (תורה תרכ"ה). 7. **לאפד ולחשן** – וכן **כ**. ג: לל בדנה ולל צדרה, כתרגום רס"ג, אך בסדר הפוך: ללצדרה וללבדנה. 8. **ושכנתי** – ואשכן שכינת אורי בתוכם. **כ**: ואחיל סיכינתי – ואשכן שכינתי. ג: ואחל נורי – ואשכן אורי, כת"א (ואשרי שכינתי). 9. **תבנית** – וכן **כ**. ג: שבהית או שכל – תבנית או צורה. 17. **כפרת** – כיסוי, כפירוש רש"י: כסוי על הארון, שהיה פתוח מלמעלה, ומניחו עליו כמין דף. 18. **כרבים** – כרובין, כצורה שחדרה לערבית, כתרגום רס"ג: כרובין. **מקשה** – הכאת מקבת, וכן **בג**, כנראה בעקבות פירוש רש"י: הטיל זהב הרבה בתחילת עשיית הכפרת, והכה בפטיש ובקורנס באמצע, וראשין בולטין למעלה, וצייר הכרובים בבליטת קצותיו. 20. **סככים** – **בג**: מיט'ללין – מטילי צל, כת"א (מטלין). 22. **ונועדתי** – ג: ואנווייעיד או ואנחיט'יר – ונועדתי או והופעתי. 23. **שלחן** – ג: מידיה, כתרגום רס"ג: מאידה – שולחן. 25. **טפח** – קבדא = **בג**: קבצ'ה. 29. **קערתיו** – דפוסיו. וכן **כ**. ג: קוצאעו או קוואלבו –

נ
לא וְעָשִׂיתָ מְנֹרַת זָהָב טָהוֹר
מִקְשָׁה תֵּעָשֶׂה הַמְּנוֹרָה יְרֵכָהּ
וְקָנָהּ גְּבִיעֶיהָ כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ
לב מִמֶּנָּה יִהְיוּ: וְשִׁשָּׁה קָנִים
יֹצְאִים מִצִּדֶּיהָ שְׁלֹשָׁה | קְנֵי
מְנֹרָה מִצִּדָּהּ הָאֶחָד וּשְׁלֹשָׁה
לג קְנֵי מְנֹרָה מִצִּדָּהּ הַשֵּׁנִי: שְׁלֹשָׁה
גְבִעִים מְשֻׁקָּדִים בַּקָּנֶה הָאֶחָד
כַּפְתֹּר וָפֶרַח וּשְׁלֹשָׁה גְבִעִים
מְשֻׁקָּדִים בַּקָּנֶה הָאֶחָד כַּפְתֹּר
וָפָרַח כֵּן לְשֵׁשֶׁת הַקָּנִים
לד הַיֹּצְאִים מִן־הַמְּנֹרָה: וּבַמְּנֹרָה
אַרְבָּעָה גְבִעִים מְשֻׁקָּדִים
לה כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ: וְכַפְתֹּר תַּחַת
שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר תַּחַת
שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה וְכַפְתֹּר
תַּחַת־שְׁנֵי הַקָּנִים מִמֶּנָּה
לְשֵׁשֶׁת הַקָּנִים הַיֹּצְאִים מִן־
לו הַמְּנֹרָה: כַּפְתֹּרֵיהֶם וּקְנֹתָם
מִמֶּנָּה יִהְיוּ כֻּלָּהּ מִקְשָׁה אַחַת
לז זָהָב טָהוֹר: וְעָשִׂיתָ אֶת־נֵרֹתֶיהָ
שִׁבְעָה וְהֶעֱלָה אֶת־נֵרֹתֶיהָ
וְהֵאִיר עַל־עֵבֶר פָּנֶיהָ:
לח וּמַלְקָחֶיהָ וּמַחְתֹּתֶיהָ זָהָב
לט טָהוֹר: כִּכָּר זָהָב טָהוֹר יַעֲשֶׂה
אֹתָהּ אֵת כָּל־הַכֵּלִים הָאֵלֶּה:
מ וּרְאֵה וַעֲשֵׂה בְּתַבְנִיתָם אֲשֶׁר־
אַתָּה מָרְאֶה בָּהָר: ס
שלישי
כו א וְאֶת־הַמִּשְׁכָּן תַּעֲשֶׂה
עֶשֶׂר יְרִיעֹת שֵׁשׁ מָשְׁזָר וּתְכֵלֶת
וְאַרְגָּמָן וְתֹלַעַת שָׁנִי כְּרֻבִים
מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב תַּעֲשֶׂה אֹתָם:
ב אֹרֶךְ | הַיְרִיעָה הָאַחַת שְׁמֹנֶה
וְעֶשְׂרִים בָּאַמָּה וְרֹחַב אַרְבַּע
בָּאַמָּה הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִדָּה
ג אַחַת לְכָל־הַיְרִיעֹת: חֲמֵשׁ
הַיְרִיעֹת תִּהְיֶיןָ חֹבְרֹת אִשָּׁה
אֶל־אֲחֹתָהּ וְחָמֵשׁ יְרִיעֹת
חֹבְרֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ:
ד וְעָשִׂיתָ לֻלְאֹת תְּכֵלֶת עַל שְׂפַת
הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִקָּצָה בַּחֹבָרֶת
וְכֵן תַּעֲשֶׂה בִּשְׂפַת הַיְרִיעָה
הַקִּיצוֹנָה בַּמַּחְבֶּרֶת הַשֵּׁנִית:
ה חֲמִשִּׁים לֻלָאֹת תַּעֲשֶׂה בַּיְרִיעָה
הָאֶחָת וַחֲמִשִּׁים לֻלָאֹת תַּעֲשֶׂה
בִּקְצֵה הַיְרִיעָה אֲשֶׁר בַּמַּחְבֶּרֶת
הַשֵּׁנִית מַקְבִּילֹת הַלֻּלָאֹת אִשָּׁה
ו אֶל־אֲחֹתָהּ: וְעָשִׂיתָ חֲמִשִּׁים
קַרְסֵי זָהָב וְחִבַּרְתָּ אֶת־הַיְרִיעֹת
אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ בַּקְּרָסִים
ז וְהָיָה הַמִּשְׁכָּן אֶחָד: וְעָשִׂיתָ
יְרִיעֹת עִזִּים לְאֹהֶל עַל־הַמִּשְׁכָּן
עַשְׁתֵּי־עֶשְׂרֵה יְרִיעֹת תַּעֲשֶׂה
ח אֹתָם: אֹרֶךְ | הַיְרִיעָה הָאַחַת
שְׁלֹשִׁים בָּאַמָּה וְרֹחַב אַרְבַּע
בָּאַמָּה הַיְרִיעָה הָאֶחָת מִדָּה
אַחַת לְעַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה יְרִיעֹת:
ט וְחִבַּרְתָּ אֶת־חֲמֵשׁ הַיְרִיעֹת לְבָד
וְאֶת־שֵׁשׁ הַיְרִיעֹת לְבָד וְכָפַלְתָּ
אֶת־הַיְרִיעָה הַשִּׁשִּׁית אֶל־מוּל
י פְּנֵי הָאֹהֶל: וְעָשִׂיתָ חֲמִשִּׁים
לֻלָאֹת עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה הָאֶחָת
הַקִּיצֹנָה בַּחֹבָרֶת וַחֲמִשִּׁים
לֻלָאֹת עַל שְׂפַת הַיְרִיעָה
יא הַחֹבֶרֶת הַשֵּׁנִית: וְעָשִׂיתָ קַרְסֵי
נְחֹשֶׁת חֲמִשִּׁים וְהֵבֵאתָ אֶת־
הַקְּרָסִים בַּלֻּלָאֹת וְחִבַּרְתָּ אֶת־
יב הָאֹהֶל וְהָיָה אֶחָד: וְסֶרַח הָעֹדֵף
בִּירִיעֹת הָאֹהֶל חֲצִי הַיְרִיעָה
הָעֹדֶפֶת תִּסְרַח עַל אֲחֹרֵי
יג הַמִּשְׁכָּן: וְהָאַמָּה מִזֶּה וְהָאַמָּה
מִזֶּה בָּעֹדֵף בְּאֹרֶךְ יְרִיעֹת הָאֹהֶל
יִהְיֶה סָרוּחַ עַל־צִדֵּי הַמִּשְׁכָּן
יד מִזֶּה וּמִזֶּה לְכַסֹּתוֹ: וְעָשִׂיתָ
מִכְסֶה לָאֹהֶל עֹרֹת אֵילִם
מְאָדָּמִים וּמִכְסֵה עֹרֹת תְּחָשִׁים
מִלְמָעְלָה:

רביעי
טו וְעָשִׂיתָ אֶת־הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן
טז עֲצֵי שִׁטִּים עֹמְדִים: עֶשֶׂר
אַמּוֹת אֹרֶךְ הַקָּרֶשׁ וְאַמָּה וַחֲצִי
הָאַמָּה רֹחַב הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד:
יז שְׁתֵּי יָדוֹת לַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד
מְשֻׁלָּבֹת אִשָּׁה אֶל־אֲחֹתָהּ כֵּן
תַּעֲשֶׂה לְכֹל קַרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן:
יח וְעָשִׂיתָ אֶת־הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן
עֶשְׂרִים קֶרֶשׁ לִפְאַת נֶגְבָּה
יט תֵימָנָה: וְאַרְבָּעִים אַדְנֵי־כֶסֶף
תַּעֲשֶׂה תַּחַת עֶשְׂרִים הַקָּרֶשׁ

ס"א תֵּיעָשֶׂה

31. **ועשית** - ותצנע מנארה דהב כֿאליץ דאק מטרקא תינציניע אלמנארה ורכהא וקצבהא אקדחהא תפפיחהא וזהרהא מינא יכונו: 32. **וששה** - וסית קצבת כֿרגֿין מן גֿנאבהא תלת קצבת מנרהא מן גֿנבהא אלואחיד ותלת קצבת מנרהא מן גֿנבהא אלתאני: 33. **שלשה** - תלת אקדח מלוואזין פי קצביה וחדיה תפחא וזהרהא ותלת אקדח מלאווזין פי קצביה וחדיה תפחא וזהרהא כידא לסית קצבת אלכֿרגֿין מן אלמנארא: 34. **ובמנרה** - ופיל מנארה ארבע אקדח מלאווזין תיפחא וזהרהא: 35. **וכפתר** - ותפחא תחת קצבתין מינה ותיפחא תחת קצבתין מינא ותיפחא תחת קצבתין מינא לסית קצבת כֿרגֿין מן אלמנארה: 36. **כפתריהם** - תפפיחהון וקצבתהון מינהא יכונו כולהא דאק מטרקא וחדיה דהב כֿאליץ: 37. **ועשית** - ותצנע אלא סירגֿהא סבעה ותשעיל אלא סירגֿהא ויצֿוו עלא גֿאהית וגֿהא: 38. **ומלקחיה** - ומלאקיטהא ומגֿמרהא דהב כֿאליץ: 39. **ככר** - קנטר דהב כֿאליץ יצנע ליהא אלא גֿמיע אלאוואני הדולי: 40. **וראה** - ונצֿור וצנע פישיבהיתהון אלדי אנתא מרתווי פיל גֿבל:

כו

1. **ואת** - ואלא אלמסכאן תצנע עשר שיקאק כיתאן מברום וסמווי וארגֿוואן ודודית צבאג אלקרמיז כרובין צנעית מעלים תצנע ליהון: 2. **ארך** - טול שיקא אלוחדיה תמנא ועשרין פיל צֿראע וערץֿ ארבעה פיל צֿראע שיקא אלוחדיה קייס ואחיד ליגֿמיע אלשיקאק: 3. **חמש** - כֿמס שיקאק יכונו מלפוקאת וחדיה אלא רפיקתהא וכֿמס שיקאק מלפוקאת וחדיה אלא רפיקתהא: 4. **ועשית** - ותצנע עיריה סמאווי עלא חאפית אלשיקא אלוחדיה מן טרף פיל לפקא וכודא תצנע פי חאפית אלשיקא אלטרפנייה פיל לפקית אלתאנייה: 5. **חמשים** - כֿמסין עיריה תצנע פי שיקא אלוחדיה וכֿמסין עירייה תצנע פי טרף אלשיקא אלדי פי לפקית אלתאנייה מקאביל אלעירייה וחדיה אלא רפיקתהא: 6. **ועשית** - ותצנע כֿמסין זראר דהב ותלפוק אלא אלשיקאק וחדיה אלא רפיקתהא פיל זראר ויכון אלמסכאן ואחיד: 7. **ועשית** - ותצנע שקאק מאעיז לל כֿימיה עלא אלמסכאן ידעשר שיקאק תצנע ליהון: 8. **ארך** - טול אלשיקא אלוחדיה תלתין פיל צֿראע וערץֿ ארבעה פיל צֿראע שיקא אלוחדיה קיאס ואחיד לידעשר שיקאק: 9. **וחברת** - ותלפוק אלא כֿמס שיקאק לוחדהון ואלא סית שיקאק לוחדהון ותטווי אלא שיקא אלסאתתיה אלא קבל וגֿה אלכֿימיה: 10. **ועשית** - ותצנע כֿמסין עיריה עלא חאפית אלשיקא אלוחדיה אלטרפנייה פיל לפקא וכֿמסין עירייה עלא חאפית אלשיקא לפקית אלתאנייה: 11. **ועשית** - ותצנע זראר נחאס כֿמסין ותדאכֿיל אלא אלזראר פיל עיריה ותלפוק אלא אלכֿימיה ויכון ואחיד: 12. **וסרח** - ותדלאיי אלזאייד פי שיקאק אלכֿימיה ניציף אלשיקא אלזאידיה תידלא עלא ורא אלמסכאן: 13. **והאמה** - וצֿראע מין הינא וצֿראע מן הינא פי זאייד פי טול שקאק אלכֿימיה יכון מדלא עלא גֿנאב אלמסכאן מן הינא ומן הינא לתגאטי: 14. **ועשית** - ותצנע גטא לל כֿימיה גֿלוד כבוש מחמארין וגטא גֿלוד דאגיש מן פוק:

15. **ועשית** - ותצנע אלא אלדפוף לל מסכאן כֿשב בקץ וקפין: 16. **עשר** - עשר צֿרוע טול אלדף וצֿרע וניציף צֿראע ערץֿ דאף אלואחיד: 17. **שתי** - סיורין לדף אלואחיד מלפוקאת וחדיה אלא רפיקתהא כידא תצנע לגֿמיע דפוף אלמסכאן: 18. **ועשית** - ותצנע אלא אלדפוף לל מסכאן עשרין דף לגֿאהית דאכֿיל אלקיבלי: 19. **וארבעים** - וארבעין גֿראן פיצֿה תצנע תחת עשרין דאף גֿרנין תחת דאף אלואחיד לסאיורינו וגֿרנין תחת דאף

הראשון כתרגום רס"ג (קצאעהא) והשני כתרגומנו, ותרגומנו כרש"י: זה דפוס שהיה עשוי כדפוס הלח... ואותו דפוס קרוי קערה. **וכפתיו** - קערה שטוחה. וכן **כ**. ג: וצוחאפו או ומְגַרְפו - הראשון כתרגומנו והשני: תרוד. **וקשותיו** - קנה או צינור, וכן **בג**, כפירוש רש"י: הן כמין חצאי קנים חלולים הנסדקין לאורכן... ובלשון ערבי כל דבר חלול קראו קסו"א. **ומנקיתיו** - ותמוכותיו. **כ**: וסיווימיכו. ג: וסוואמיכו - אין בערבית מילה זו במשמעות הקרובה לענייננו, ונראה שהשתמשו **בג** במילה העברית סְומכות, תומכות, והכול נסמך על פירוש רש"י: תרגומו ומכילתיה, הן סניפים כמין יתדות עומדין בארץ וגבוהים עד למעלה... ולשון מכילתיה סובלותיו, כמו נלאיתי הכיל. 33. **משקדים** - וכן **כ**. ג: מלוואזין או מנקושין - משוקדים או רקומים. 40. **בתבניתם** - וכן **כ**. ג: בשוכלהון.

כו

1. **מעשה חשב** - מעשה אומן, וכן **בג**, כת"א (עובד אומן). 5. **וכן** - וכודא = וכידא. 12. **וסרח העדף** = **בג**: ודיל אלזאייד - והשול העודף. 14. **תחשים** - **ד**: דאריש, ככתיב בתרגום רס"ג. ראה לעיל כה 5. 15. **הקרשים** - וכן **בגד**. אלדיפוף. על תרגום המילה בתרגומים הערביים-יהודיים לתורה, ראה: אבישור 1992, עמ' 12–13; אבישור 1993, עמ' 41–43. **עצי שטים** - וכן **בג**. **ד**: כֿשאב צנט, כרס"ג: כֿשב אלסנט. 17. **שתי ידות** - וכן **בג**. **ד**: ציורין - שני צירים, כת"א (תרין צירין), וכתרגום רס"ג: ציראן. **משלבת** - **ב**: משבוכת. ג: משבאכאת או מסלבאת. **ד**: מלפוקאת או מחבוכאת - כולם נרדפים. 18. **נגבה תימנה** - פנים דרומי. **ב**: לגֿאהית גֿנב אלקבליה - לצד הצד הדרומי (או לצד הדרום

שְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת־הַקֶּרֶשׁ
הָאֶחָד לִשְׁתֵּי יְדֹתָיו וּשְׁנֵי
אֲדָנִים תַּחַת־הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד
כ לִשְׁתֵּי יְדֹתָיו׃ וּלְצֶלַע הַמִּשְׁכָּן
הַשֵּׁנִית לִפְאַת צָפוֹן עֶשְׂרִים
כא קָרֶשׁ׃ וְאַרְבָּעִים אַדְנֵיהֶם כָּסֶף
שְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד
וּשְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת הַקָּרֶשׁ
כב הָאֶחָד׃ וּלְיַרְכְּתֵי הַמִּשְׁכָּן יָמָּה
כג תַּעֲשֶׂה שִׁשָּׁה קְרָשִׁים׃ וּשְׁנֵי
קְרָשִׁים תַּעֲשֶׂה לִמְקֻצְעֹת
כד הַמִּשְׁכָּן בַּיַּרְכָתָיִם׃ וְיִהְיוּ
תֹאֲמִם מִלְּמַטָּה וְיַחְדָּו יִהְיוּ
תַמִּים עַל־רֹאשׁוֹ אֶל־הַטַּבַּעַת
הָאֶחָת כֵּן יִהְיֶה לִשְׁנֵיהֶם לִשְׁנֵי
כה הַמִּקְצֹעֹת יִהְיוּ׃ וְהָיוּ שְׁמֹנָה
קְרָשִׁים וְאַדְנֵיהֶם כֶּסֶף שִׁשָּׁה
עָשָׂר אֲדָנִים שְׁנֵי אֲדָנִים תַּחַת
הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד וּשְׁנֵי אֲדָנִים
כו תַּחַת הַקֶּרֶשׁ הָאֶחָד׃ וְעָשִׂיתָ
בְרִיחִם עֲצֵי שִׁטִּים חֲמִשָּׁה
לְקַרְשֵׁי צֶלַע־הַמִּשְׁכָּן הָאֶחָד׃
כז וַחֲמִשָּׁה בְרִיחִם לְקַרְשֵׁי צֶלַע־
הַמִּשְׁכָּן הַשֵּׁנִית וַחֲמִשָּׁה
בְרִיחִם לְקַרְשֵׁי צֶלַע הַמִּשְׁכָּן
כח לַיַּרְכָתַיִם יָמָּה׃ וְהַבְּרִיחַ הַתִּיכֹן
בְּתוֹךְ הַקְּרָשִׁים מַבְרִחַ מִן־
כט הַקָּצֶה אֶל־הַקָּצֶה׃ וְאֶת־
הַקְּרָשִׁים תְּצַפֶּה זָהָב וְאֶת־
טַבְּעֹתֵיהֶם תַּעֲשֶׂה זָהָב בָּתִּים

לַבְּרִיחִם וְצִפִּיתָ אֶת־הַבְּרִיחִם
ל זָהָב׃ וַהֲקֵמֹתָ אֶת־הַמִּשְׁכָּן
כְּמִשְׁפָּטוֹ אֲשֶׁר הָרְאֵיתָ בָּהָר׃
חמישי לא וְעָשִׂיתָ פָרֹכֶת תְּכֵלֶת ס
וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ
מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב יַעֲשֶׂה
לב אֹתָהּ כְּרֻבִים׃ וְנָתַתָּה אֹתָהּ עַל־
אַרְבָּעָה עַמּוּדֵי שִׁטִּים מְצֻפִּים
זָהָב וָוֵיהֶם זָהָב עַל־אַרְבָּעָה
לג אַדְנֵי־כָסֶף׃ וְנָתַתָּה אֶת־
הַפָּרֹכֶת תַּחַת הַקְּרָסִים וְהֵבֵאתָ
שָׁמָּה מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֵת אֲרוֹן
הָעֵדוּת וְהִבְדִּילָה הַפָּרֹכֶת
לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ
לד הַקֳּדָשִׁים׃ וְנָתַתָּ אֶת־הַכַּפֹּרֶת
עַל אֲרוֹן הָעֵדֻת בְּקֹדֶשׁ
לה הַקֳּדָשִׁים׃ וְשַׂמְתָּ אֶת־הַשֻּׁלְחָן
מִחוּץ לַפָּרֹכֶת וְאֶת־הַמְּנֹרָה
נֹכַח הַשֻּׁלְחָן עַל צֶלַע הַמִּשְׁכָּן
תֵּימָנָה וְהַשֻּׁלְחָן תִּתֵּן עַל־צֶלַע
לו צָפוֹן׃ וְעָשִׂיתָ מָסָךְ לְפֶתַח
הָאֹהֶל תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת
שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה רֹקֵם׃
לז וְעָשִׂיתָ לַמָּסָךְ חֲמִשָּׁה עַמּוּדֵי
שִׁטִּים וְצִפִּיתָ אֹתָם זָהָב וָוֵיהֶם
זָהָב וְיָצַקְתָּ לָהֶם חֲמִשָּׁה אַדְנֵי
נְחֹשֶׁת׃
שישי כז א וְעָשִׂיתָ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ עֲצֵי
שִׁטִּים חָמֵשׁ אַמּוֹת אֹרֶךְ וְחָמֵשׁ
אַמּוֹת רֹחַב רָבוּעַ יִהְיֶה הַמִּזְבֵּחַ

ב וְשָׁלֹשׁ אַמּוֹת קֹמָתוֹ׃ וְעָשִׂיתָ
קַרְנֹתָיו עַל אַרְבַּע פִּנֹּתָיו מִמֶּנּוּ
תִּהְיֶיןָ קַרְנֹתָיו וְצִפִּיתָ אֹתוֹ
ג נְחֹשֶׁת׃ וְעָשִׂיתָ סִּירֹתָיו לְדַשְּׁנוֹ
וְיָעָיו וּמִזְרְקֹתָיו וּמִזְלְגֹתָיו
וּמַחְתֹּתָיו לְכָל־כֵּלָיו תַּעֲשֶׂה
ד נְחֹשֶׁת׃ וְעָשִׂיתָ לּוֹ מִכְבָּר
מַעֲשֵׂה רֶשֶׁת נְחֹשֶׁת וְעָשִׂיתָ
עַל־הָרֶשֶׁת אַרְבַּע טַבְּעֹת נְחֹשֶׁת
ה עַל אַרְבַּע קְצוֹתָיו׃ וְנָתַתָּה
אֹתָהּ תַּחַת כַּרְכֹּב הַמִּזְבֵּחַ
מִלְּמָטָּה וְהָיְתָה הָרֶשֶׁת עַד חֲצִי
ו הַמִּזְבֵּחַ׃ וְעָשִׂיתָ בַדִּים לַמִּזְבֵּחַ
בַּדֵּי עֲצֵי שִׁטִּים וְצִפִּיתָ אֹתָם
ז נְחֹשֶׁת׃ וְהוּבָא אֶת־בַּדָּיו
בַּטַּבָּעֹת וְהָיוּ הַבַּדִּים עַל־שְׁתֵּי
צַלְעֹת הַמִּזְבֵּחַ בִּשְׂאֵת אֹתוֹ׃
ח נְבוּב לֻחֹת תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ כַּאֲשֶׁר
הֶרְאָה אֹתְךָ בָּהָר כֵּן יַעֲשׂוּ׃
שביעי ט וְעָשִׂיתָ אֵת חֲצַר הַמִּשְׁכָּן
לִפְאַת נֶגֶב־תֵּימָנָה קְלָעִים
לֶחָצֵר שֵׁשׁ מָשְׁזָר מֵאָה בָאַמָּה
י אֹרֶךְ לַפֵּאָה הָאֶחָת׃ וְעַמֻּדָיו
עֶשְׂרִים וְאַדְנֵיהֶם עֶשְׂרִים
נְחֹשֶׁת וָוֵי הָעַמֻּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם
יא כָּסֶף׃ וְכֵן לִפְאַת צָפוֹן בָּאֹרֶךְ
קְלָעִים מֵאָה אֹרֶךְ וְעַמֻּדָו
עֶשְׂרִים וְאַדְנֵיהֶם עֶשְׂרִים
נְחֹשֶׁת וָוֵי הָעַמֻּדִים וַחֲשֻׁקֵיהֶם
יב כָּסֶף׃ וְרֹחַב הֶחָצֵר לִפְאַת־יָם

אלואחיד לסאיורינו: 20. **ולצלע** - ולגנאב אלמסכאן תאני לגאהית שמאל עשרין דאף: 21. **וארבעים** - וארבעין גראנהון פיצה גרנין תחת דאף אלואחיד וגרנין תחת דאף אלואחיד: 22. **ולירכתי** - ולאוורך אלמסכאן גרבי תצנע סית דפוף: 23. **ושני** - ודאפין תצנע לזווייא אלמסכאן פי אוורכון: 24. **ויהיו** - ויכונו מסאוויין מן תחת וגמיעא יכונו מסאוויין עלא ראסו אלא חלקא ואחדיה כידא יכון לתנינהון לתנין זווייא יכונו: 25. **והיו** - ויכונו תמן דפוף וגראנהון פיצה סיתעשר גרין גרנין תחת דאף אלואחיד וגרנין תחת דאף אלואחיד: 26. **ועשית** - ותצנע דרביז כשב בקץ כמסיה לדפוף גנאב אלמסכאן אלואחיד: 27. **וחמשה** - וכמס דרביז לדפוף גנאב אלמסכאן אלתאני וכמס דרביס לדפוף גנאב אלמסכאן לאוורכון גרבי: 28. **והבריח** - ודרביס אלוצטאני פי וצט אלדפוף נאפיד מן טרף אלא טרף: 29. **ואת** - ואלא אלדפוף תלדוך דהב ואלא חלקתהון תצנע דהב ביות מכאן לדרביז ותלטוך אלא אלדרביז דהב: 30. **והקמת** - ותנצוב אלא אלמסכאן כי חיכמו אלדי ארתאווית פיל גבל: 31. **ועשית** - ותצנע פרדא סמווי וארגוואן ודודית צבאג אלקרמיז [וכיתן מברום] צאנעית מעלים יצנע ליהא כרובין: 32. **ונתתה** - ותגעל ליהא עלא ארבע עוומיד בקץ מלטוכין דהב ואנגנלהון דהב עלא ארבע גראן פיצה: 33. **ונתתה** - ותגעל אלא אלפרדא תחת אלזראר ותגיב תם מן גווא לל פרדא אלא סנדוק אלשהאדיה ותפריק אלפרדא ליכון בין אלקדוס ובין כאץ אלאקדאס: 34. **ונתת** - ותגעל אלא אלגטא עלא סנדוק אלשהאדיה פי כאץ אלאקדאס: 35. **ושמת** - ותגעל אלא אלסיפרא מן ברא לל פרדא ואלא אלמנרא קבאל אלסיפרה עלא גנאב אלמסכאן קיבלי ואלסיפרא תגעל עלא גנאב אלשמאל: 36. **ועשית** - ותצנע סתאר לבאב [אלכימיה] סמווי וארגוואן ודודית צבאג אלקרמיז וכתאן מברום צנעית מטאריז: 37. **ועשית** - ותצנע ליסתאר כמס עוומיד בקץ ותלטוך ליהון דהב ונגנלהון דהב ותצכוב ליהון כמס גראן נחאס:

כז

1. **ועשית** - ותצנע אלא אלמדבח כשב בקץ כמס תצרוע טול וכמס תצרוע ערץ תרביע יכון אלמדבח ותלת תצרוע עלוו: 2. **ועשית** - ותצנע קראני עלא ארבע גהאתו מינו יכונו קראני ותלטוך אלו נחאס: 3. **ועשית** - ותצנע קצורו לספוותו ומגארפו ומרשאתו ומלאקיטו ומגמרו לגמיע אוואני תצנאע נחאס: 4. **ועשית** - ותצנע לו סראד צנעית שבכית נחאס ותצנע עלא אלשבאכיה ארבע חלקת נחאס עלא ארבע טראפו: 5. **ונתתה** - ותגעל ליהא תחת דוואר אלמדבח מן תחת ותכון אלשבאכיה חיתא ניציף אלמדבח: 6. **ועשית** - <ותצנע> עיצי לל מדבח עיצי כשב בקץ ותלטוך ליהון נחאס: 7. **והובא** - ותדאכיל אלא אלעיצי פיל חלקאת ויכונו אלעיצי עלא גנאבין אלמדבח פי חמלו: 8. **נבוב** - פאריג אלאלווח תצנע אלו כאלדי ארווא אלך פיל גבל כידא יצנעו: 9. **ועשית** - ותצנע אלא חוש אלמסכאן לגאהית דאכיל אלקיבלי קליע לל חוש כתאן מברום מיה פיל צראע טול לגאהא אלואחדיה: 10. **ועמדיו** - ועוומידו עשרין וגראנהון עשרין נחאס ונגניל אלעוומיד וזננרהון פיצה: 11. **וכן** - וכידא לגאהיית שמאל פיל טול קליע מייה טול ועוומידו עשרין וגראנהון עשרין נחאס ונגניל אלעוומיד וזננרהון פיצה: 12. **ורחב** - וערץ אלחוש לגאהית אלגארבי קליע כמסין צראע עוומידהון עשרה וגראנהון

הדרומי). **גד**: לגאהית אלקיבליה - לצד הדרומי. 24. **תמים** - תואמים, וכן **גד**. **ב**: כמלין - שלמים. 26. **בריחם** - וכן **ב**: דיריבום. **ג**: דראבים. שלושת התרגומים: מעקה. **ד**: מנאפיד, כת"א (עברי), וכרש"י: כתרגומו, עברין. "מברח" בפסוק 28 תרגמו **אבג כד**: נאפיד. 29. **תצפה** - תלדוך = **ב**: תלטוך, וכן בתרגומנו בהמשך הפסוק. **ד**: תגטי - תצפה. 31. **פרכת** - ברדא, אך בהמשך כמו **בד**: פרדא - מילה פרסית שחדרה לערבית, ומשמעה: מסך, וילון (ראה אלמוצלי 1960, עמ' 30). **ג**: סיתר. 32. **וויהם** - **ב**: וגינינלהון. נראה שזה שיבוש של "וגנגלהון", כבתרגומים העיראקיים, מילה פרסית שחדרה לערבית. **גד**: כלאליבהון. **ג**: כלאליבהון או וגינינלהון. נוסח תרגומנו משובש. והנכון כמו נוסח **ג**. המילה היא פרסית: גנגאל, ומקבילתה בערבית: כלאב, כתרגומי **גד**. על המילה הפרסית בערבית של עיראק, ראה אלמוצלי 1960, עמ' 64. 33. **קדש הקדשים** - וכן **בגד**, כתרגום רס"ג: כואץ אלאקדאס. וכן בהמשך. 36. **מסך** - **ב**: אִיסְתַר. **גד**: פרדה, וכן בפסוק 37, כתרגום פרוכת בשתי מילים, האחת פרסית והאחת ערבית. **רקם** - וכן **ב**: מיטריז. **ד**: מכרים. **ג**: מְכֹּארֶם או מְתַארֶיז - נרדפים. 37. **אדני** - וכן **ב**. **ד**: קוואעיד.

כז

3. **סירתיו** - קצורו = **בגד**: קדורו - קדרותיו. **לדשנו** - **בגד**: לתעזיל רמאדו- לסלק אפרו, כת"א (למספי קטמיה). 4. **מכבר** - **ב**: סַרַד. **גד**: סוראד, כת"א (סרדא). 5. **כרכב** - וכן **בגד**, כת"א (סובבא). 8. **נבוב** - פאריג=פאריג,

קְלָעִים חֲמִשִּׁים אַמָּה עַמֻּדֵיהֶם
יג עֲשָׂרָה וְאַדְנֵיהֶם עֲשָׂרָה: וְרֹחַב
הֶחָצֵר לִפְאַת קֵדְמָה מִזְרָחָה
יד חֲמִשִּׁים אַמָּה: וַחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה
אַמָּה קְלָעִים לַכָּתֵף עַמֻּדֵיהֶם
שְׁלֹשָׁה וְאַדְנֵיהֶם שְׁלֹשָׁה:
טו וְלַכָּתֵף הַשֵּׁנִית חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה
קְלָעִים עַמֻּדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה
טז וְאַדְנֵיהֶם שְׁלֹשָׁה: וּלְשַׁעַר
הֶחָצֵר מָסָךְ | עֶשְׂרִים אַמָּה
תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי
וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה רֹקֵם
עַמֻּדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְאַדְנֵיהֶם
מפטיר
יז אַרְבָּעָה: כָּל־עַמּוּדֵי הֶחָצֵר
סָבִיב מְחֻשָּׁקִים כֶּסֶף וָוֵיהֶם
יח כֶּסֶף וְאַדְנֵיהֶם נְחֹשֶׁת: אֹרֶךְ
הֶחָצֵר מֵאָה בָאַמָּה וְרֹחַב |
חֲמִשִּׁים בַּחֲמִשִּׁים וְקֹמָה חָמֵשׁ
אַמּוֹת שֵׁשׁ מָשְׁזָר וְאַדְנֵיהֶם
יט נְחֹשֶׁת: לְכֹל כְּלֵי הַמִּשְׁכָּן בְּכֹל
עֲבֹדָתוֹ וְכָל־יְתֵדֹתָיו וְכָל־יִתְדֹת
הֶחָצֵר נְחֹשֶׁת:
תצוה
כ ס וְאַתָּה תְּצַוֶּה | אֶת־בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת
זָךְ כָּתִית לַמָּאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר
כא תָּמִיד: בְּאֹהֶל מוֹעֵד מִחוּץ
לַפָּרֹכֶת אֲשֶׁר עַל־הָעֵדֻת יַעֲרֹךְ
אֹתוֹ אַהֲרֹן וּבָנָיו מֵעֶרֶב עַד־
בֹּקֶר לִפְנֵי יְהוָה חֻקַּת עוֹלָם
לְדֹרֹתָם מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

כח א וְאַתָּה הַקְרֵב אֵלֶיךָ אֶת־
אַהֲרֹן אָחִיךָ וְאֶת־בָּנָיו אִתּוֹ
מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַהֲנוֹ־לִי
אַהֲרֹן נָדָב וַאֲבִיהוּא אֶלְעָזָר
ב וְאִיתָמָר בְּנֵי אַהֲרֹן: וְעָשִׂיתָ
בִגְדֵי־קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אָחִיךָ
ג לְכָבוֹד וּלְתִפְאָרֶת: וְאַתָּה
תְּדַבֵּר אֶל־כָּל־חַכְמֵי־לֵב אֲשֶׁר
מִלֵּאתִיו רוּחַ חָכְמָה וְעָשׂוּ אֶת־
בִּגְדֵי אַהֲרֹן לְקַדְּשׁוֹ לְכַהֲנוֹ־לִי:
ד וְאֵלֶּה הַבְּגָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ חֹשֶׁן
וְאֵפוֹד וּמְעִיל וּכְתֹנֶת תַּשְׁבֵּץ
מִצְנֶפֶת וְאַבְנֵט וְעָשׂוּ בִגְדֵי־
קֹדֶשׁ לְאַהֲרֹן אָחִיךָ וּלְבָנָיו
ה לְכַהֲנוֹ־לִי: וְהֵם יִקְחוּ אֶת־
הַזָּהָב וְאֶת־הַתְּכֵלֶת וְאֶת־
הָאַרְגָּמָן וְאֶת־תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי
וְאֶת־הַשֵּׁשׁ:

ו* וְעָשׂוּ אֶת־הָאֵפֹד זָהָב תְּכֵלֶת
וְאַרְגָּמָן תּוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ
ז מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב: שְׁתֵּי
כְתֵפֹת חֹבְרֹת יִהְיֶה־לּוֹ אֶל־שְׁנֵי
ח קְצוֹתָיו וְחֻבָּר: וְחֵשֶׁב אֲפֻדָּתוֹ
אֲשֶׁר עָלָיו כְּמַעֲשֵׂהוּ מִמֶּנּוּ
יִהְיֶה זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן
וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר:
ט וְלָקַחְתָּ אֶת־שְׁתֵּי אַבְנֵי־שֹׁהַם
וּפִתַּחְתָּ עֲלֵיהֶם שְׁמוֹת בְּנֵי
י* יִשְׂרָאֵל: שִׁשָּׁה מִשְּׁמֹתָם עַל

הָאֶבֶן הָאֶחָת וְאֶת־שְׁמוֹת
הַשִּׁשָּׁה הַנּוֹתָרִים עַל־הָאֶבֶן
יא הַשֵּׁנִית כְּתוֹלְדֹתָם: מַעֲשֵׂה
חָרַשׁ אֶבֶן פִּתּוּחֵי חֹתָם תְּפַתַּח
אֶת־שְׁתֵּי הָאֲבָנִים עַל־שְׁמֹת
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֻסַבֹּת מִשְׁבְּצוֹת
יב זָהָב תַּעֲשֶׂה אֹתָם: וְשַׂמְתָּ אֶת־
שְׁתֵּי הָאֲבָנִים עַל כִּתְפֹת הָאֵפֹד
אַבְנֵי זִכָּרֹן לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָשָׂא
אַהֲרֹן אֶת־שְׁמוֹתָם לִפְנֵי יְהוָה
עַל־שְׁתֵּי כְתֵפָיו לְזִכָּרֹן:
שני
יג וְעָשִׂיתָ מִשְׁבְּצֹת זָהָב:
יד וּשְׁתֵּי שַׁרְשְׁרֹת זָהָב טָהוֹר
מִגְבָּלֹת תַּעֲשֶׂה אֹתָם מַעֲשֵׂה
עֲבֹת וְנָתַתָּה אֶת־שַׁרְשְׁרֹת
הָעֲבֹתֹת עַל־הַמִּשְׁבְּצֹת:
טו וְעָשִׂיתָ חֹשֶׁן מִשְׁפָּט
מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב כְּמַעֲשֵׂה אֵפֹד
תַּעֲשֶׂנּוּ זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן
וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר
טז תַּעֲשֶׂה אֹתוֹ: רָבוּעַ יִהְיֶה כָּפוּל
יז זֶרֶת אָרְכּוֹ וְזֶרֶת רָחְבּוֹ: וּמִלֵּאתָ
בוֹ מִלֻּאַת אֶבֶן אַרְבָּעָה טוּרִים
אֶבֶן טוּר אֹדֶם פִּטְדָה וּבָרֶקֶת
יח הַטּוּר הָאֶחָד: וְהַטּוּר הַשֵּׁנִי נֹפֶךְ
יט סַפִּיר וְיָהֲלֹם: וְהַטּוּר הַשְּׁלִישִׁי
כ לֶשֶׁם שְׁבוֹ וְאַחְלָמָה: וְהַטּוּר
הָרְבִיעִי תַּרְשִׁישׁ וְשֹׁהַם וְיָשְׁפֵה
מְשֻׁבָּצִים זָהָב יִהְיוּ בְּמִלּוּאֹתָם:
כא וְהָאֲבָנִים תִּהְיֶיןָ עַל־שְׁמֹת בְּנֵי־

עשרה: 13. **ורחב** - וערץׄ אלחוש לגׄאהית דאכׄיל שרקי כׄמסין צׄראע: 14. **וחמש** - וכׄמסתעשר צׄראע קליע לל גׄנאב עוומידהון תלאתיה וגׄראנהון תלאתיה: 15. **ולכתף** - ולגׄנאב אלתאני כׄמסתעשר קליע עוומדהון תלאתיה וגׄראנהון תלאתיה: 16. **ולשער** - ולאבאב אלחוש סתאר עשרין צׄראע סמאווי וארגׄוואן ודודית צבאג אלקרמיז וכתאן מברום צנעית מטאריז עוומדהון ארבעה וגׄראנהון ארבעה: 17. **כל** - גׄמיע עוומיד אלחוש מסתדיר מזנארין פיצׄה ונגׄנלהון פיצׄה וגׄראנהון נחאס: 18. **ארך** - טול אלחוש מייה פיל צׄראע וערץׄ כׄמסין פי כׄמסין ועילו כׄמס תצׄרוע כתאן מברום וגׄראנהון נחאס: 19. **לכל** - לגׄמיע אוואני אלמסכאן פי גׄמיע כׄידמתו

תצוה וגׄמיע סכאכו וגׄמיע סכאך אלחוש נחאס: 20. **ואתה** - ואנתא תוואצי אלא בני ישראׄיל ויאכׄדו אליך זית זתון ראייק מדקוק ליצׄוו לישעלו סירׄ'ג דיימאן: 21. **באהל** - פי כׄימית אלמיעאד מן ברא לל פרדא אלדי עלא אלשהאדיה יציף אלו אהרן ובניׄי מן אלעישא חיתא ציביח קדאם אללה רסמית דהר לאגׄיילהון מן ענד בנין ישראׄיל:

כח

1. **ואתה** - ואנתא קאריב אליך אלא אהרון אכׄוך ואלא בנינו מעו מן וצט בנין ישראׄיל ליכׄדמו קדאמי אהרון נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר בנין אהרון: 2. **ועשית** - ותצנע אתייאב קדוס לאהרון אכׄוך לל כראם וולל פכׄרא: 3. **ואתה** - ואנתא תכלים אלא גׄמיע עולמאת אלקלב אלדי מליתו אלהם אלעילים ויצנעו אלא אתייב אהרון ליתקדסו ליכׄדמו קידאמי: 4. **ואלה** - והדולי אלאתייאב אלדי יצנעו סדרא ופדניה וקפטאן וכתוניית תכׄרים עמאמיה וזנאר ויצנעו אתייב קדוס לאהרון אכׄוך ולבנינו ליכׄדמו קידמי: 5. **והם** - והימא יאכׄדו אלא אלדהב ואלא סמאווי ואלא אלארגׄוואן ואלא דודית צבאג אלקרמיז ואלא אלכתאן:

6. **ועשו** - ויצנעו אלא אלפאדניה דהב סמאווי וארגׄוואן דודית צבאג אלקרמיז וכתאן מברום צנעית מעלים: 7. **שתי** - גׄנאבין מלפוקאת יכון לו אלא טראפינו וילתיפיק: 8. **וחשב** - וזגׄיף פדנתו אלדי עאליה כיצניעתו מינו יכון דהב סמווי וארגׄוואן ודודית צבאג אלקרמיז וכתאן מברום: 9. **ולקחת** - ותאכׄוד אלא חגׄרתין בלור ותנקוש עליהון איסמי בנין ישראׄיל: 10. **ששה** - סיתיה מן איסמיהון עלא חגׄאר אלואחדיה ואלא איסמי סיתיה אלפצׄלין עלא חגׄאר תאנייה כיתוולדהון: 11. **מעשה** - צנעית מעלים גׄוהר נקשית כׄאתים תנקוש אלא חגׄרתין עלא איסמי בני ישראׄיל מדווראת מכׄרמאת דהב תצנע ליהון: 12. **ושמת** - ותגׄעל אלא חגׄרתין עלא כתאף אלפאדניה חגׄאר דכראן לבנין ישראׄיל ויחמיל אהרון אלא איסמיהון קדאם אללה עלא כתפינו ליל דכראן: 13. **ועשית** - ותצנע מכׄרמת דהב: 14. **ושתי** - וסנסלתין דהב כׄאליץ מתכׄמאת תצנע ליהון צנעית דפר ותגׄעל אלא סנסיל מדפוראת עלא אלמכׄרמאת: 15. **ועשית** - ‹ותצנע› סדרית אלחיכים צנעית מעלים כי צנעית אלפדניה תצנעו דהב סמווי וארגׄוואן ודודית צבאג אלקרמיז וכתאן מברום תצנע אלו: 16. **רבוע** - תרביע יכון מטווי שיביר טולו ושיביר ערצׄו: 17. **ומלאת** - ותלצׄום פי לצׄמית גׄוהר ארבע צטורא גׄוהר ציטיר [אוולאני] יאקוד אחמר (אכׄצׄר) זמירוד ואצפר ציטיר אלואחיד: 18. **והטור** - וציטיר אלתאני כיחלי מוהא וכיהרמא: 19. **והטור** - וציטיר אלתאלית סגׄא סבא ופירוזא: 20. **והטור** - וציטיר אלראביע אזרק ובלור וישים מכׄרמין דהב יכונו פי נצׄמין: 21. **והאבנים** - ואלחגׄאר יכונו עלא איסמי בנין ישראׄיל תנעשר עלא

השווה להלן לח 7: פאריג. 20. **נר** - וכן ד. **בג**: צׄאו - אור. 21. **באהל מועד** - וכן **ב**. ג: כׄיבא אלמיעאד. ד: פי כׄיבא אלמחצׄר, כתרגום רס"ג: פי כׄבא אלמחצׄר - באוהל ההתגלות. **מערב** - וכן ד. **ב**: מן גירוב - נרדפים.

כח

4. **חשן ואפוד** - סדרה ופדניה = ג: צדרא ובדניה, כרס"ג: בדנה וצדרה, וראה לעיל כה 7. **ומעיל** - וכן **בגד**: קופטאן, כמו שתרגם מתרגם נביאים ראשונים: שמ"א יח 4, כד 4; שמ"ב יג 18. וראה אבישור 1995, עמ' 40.

המילה חדרה ללהג הערבי הסורי והארצי־ישראלי מן הטורקית, ראה נכׄלה 1960, עמ' 273. **וכתנת** - ג: וקאמיץ. ד: ותונייה. ראה בראשית לז 3. 9. **ופתחת** - ותרקום, וכן **בג**. ד: ותחפור - ותחרוט. 11. **חרש אבן** - מעשה אומן אבנים טובות, וכן **בגד**, כת"א (עובד אומן אבן טבא). 14. **עבת** - דפר = **בגד**: צׄפר, וכן בהמשך. 17. **אבן** - אבן טובה, וכן **בגד**. **פטדה** - לאחר שכתב "אכׄצׄר", כמו **בגד**, נתן אותה בתוך סוגריים, וכתב מעליה: זמירוד - אזומרגד, כתרגום רס"ג: וזמרד. 19. **לשם** - סגׄא.

המרכז העולמי למורשת יהדות ארם-צובא (חלב)

תל-אביב תשס"ו - 2005